

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Jantunen, Tommi

Title: Yksikielisyysvinouma, kielikäsitkset ja yhteiskunnallinen kielityö

Year: 2024

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja 2024

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Jantunen, T. (2024). Yksikielisyysvinouma, kielikäsitkset ja yhteiskunnallinen kielityö. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 15(2). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2024/yksikielisyysvinouma-kielikasitkset-ja-yhteiskunnallinen-kielityo>

(<https://www.kieliverkosto.fi/fi>)

Yksikielisyysvinouma, kielikäsitukset ja yhteiskunnallinen kielityö

Tässä artikkelissa tarkastelen yksikielisyysvinoumaa eli taipumusta nähdä yksikielinen ihminen kaikenlaisen kieleen liittyvän toiminnan prototyyppinä. Analysoin vinoumaa käsitetasolla suhteessa yksilöiden kielikäsituksiin sekä yhteiskunnalliseen kielityöhön. Yksityiskohtaisemmin paneudun yksikielisyysvinouman toteutumiseen suomalaisen viittomakielen kielenhuollossa ja kielipolitiikassa.

Julkaistu: 20. maaliskuuta 2024 | Kirjoittanut: Tommi Jantunen

Johdanto

Vaikka suurin osa ihmisistä on tavalla tai toisella monikielisiä, niin he yhä ajattelevat kielestä ja sen käytöstä yksikielisyyteen nojaavien kategorioiden avulla (Berthele 2020). Tätä tapaa, jossa yksikielinen ihminen nostetaan prototyyppiksi, Leslie Barratt (2018) kutsuu *yksikielisyysvinoumaksi*. Barrattin mukaan yksikielisyysvinouma ei vaikuta ihmisten ajattelussa pelkästään arjen tasolla, vaan se toimii metateoreettisena oletuksena myös kielentutkimuksen sisällä. Tämä tarkoittaa myös kaikenlaisia kielentutkimuksen laajennuksia, kuten kielenhuoltoa ja kielipolitiikkaa, joilla yhteisesti on keskeinen rooli yhteiskunnallisten kielidiskurssien ja -käytänteiden ylläpidossa ja ohjailussa.

Tarkastelen tässä tekstissä yksikielisyysvinouman käsitettä ja erityisesti sen taustaa yksilötason kielikäsitteissä. Lisäksi pohdin yksikielisyysvinouman ja siihen liittyvien kielikäsitteiden yhteyksiä yhteiskunnalliseen kielityöhön, käytännössä kielenhuoltoon ja kielipolitiikkaan. Kielityön käsittelyä motivoi erityisesti keskustelu, jota on käyty suomalaisen viittomakielen yleiskielen olemassaolosta ja etenkin mahdollisesta uhanalaisuudesta (ks. Jantunen 2023a, Jokinen ym. 2024). Yleisemmällä tasolla pyrin tekemään yksikielisyysvinoumaa ja sen laajaa yhteiskunnallista vaikutusta tunnetuksi, jotta vinoumaa pystyttäisiin oikaisemaan tulevaisuudessa.

Yksikielisyysvinouman taustalla vaikuttavat kielikäsitteet

Yksikielisyysvinouman taustalla vaikuttavia *kielikäsitteitä* eli kieleen liittyviä asenteita ja metalingvistisiä uskomuksia on erotellut muun muassa sociolinguistiikkaa ja monikielisyyttä tutkinut Raphael Berthele (2002). Hän tunnistaa kolme keskeistä tapaa, jolla suuri yleisö ja monet kielentutkijat ajattelevat kielestä. Nämä tavat hän kiteyttää kolmeksi kielikuvaksi, joista ensimmäinen on *kieli on fyysinen rakennus*. Kielikuvan taustalla vaikuttaa pyrkimys hahmottaa abstraktit oliot kolmiulotteisina fyysikaalisina objekteina. Seuraus tästä on, että kielellä ja sen yksiköillä ajatellaan olevan selkeät ja mitattavat rajat, joiden avulla kieliä voidaan paitsi laskea (vrt. Berthele 2020) myös kuvata taksonomisesti kieliopissa. Itse olen esittänyt (Jantunen 2023b), että tällainen käsitys kielestä on valtavirtaa koko kielentutkimuksessa.

Toinen Berthelen (2002) analysoima kielikuva on *kieli on luonnonvara*. Tämä kielikuva nojaa yleiseen arvoarvostelmaan, jossa historiallisesti aikaisempi asia mielletään vähemmän korruptoituneeksi ja täten oletettua alkuperäistä tarkoitustaan paremmin vastaavaksi. Niin kauan kuin esimerkiksi kieli tai sen yksiköt pysyvät mahdollisimman lähellä alkuperäiseksi koettua muotoa, ne koetaan myös täydellisemmiksi ja arvokkaammiksi kuin (mahdolliset) muuttuneet muodot. Käsitys kielestä luonnonvarana yhdistyy ensisijaisesti kielelliseen preskriptivismiin eli kielen käyttöä määräävien ohjeiden antamiseen ja jopa purismiin, jossa kielen kaikenlainen vaihtelu ja muutos nähdään vahvasti suitsittavana asiana.

Kolmas ja viimeinen kielikuva, jonka Berthele nostaa esiin, on *kieli on alue*. Lähtökohta tälle kielikuvalle on ajatus, että kieltä edustaa tietyllä rajatulla alueella asuva ydinkäyttäjien ryhmä, tai jopa pelkkä joukko

ydinkäyttäjiä ilman aluetta. Perinteisesti alue on nähty kansallisvaltiona ja ydinkäyttäjistä tämän valtion kotoperäisinä asukkaina. Tänä päivänä erityisesti kielilainsäädäntö ylläpitää tätä ajatusta, sillä lainsäädännössä kielet kytketään konkreettisesti valtioiden rajoihin. Kieli alueena voi kuitenkin olla myös jotain valtion rajojen sisäistä.

Berthelen käsittelemät kolme kielikuvaa yhdistyvät yksikielisyysvinoumaan ja ylläpitävät sitä yhtäaikaisesti useammalla eri tavalla. Yleisesti ottaen keskeinen rooli on kielikuvalla *kieli on alue*: tämä ajattelutapa kytkee kielen lähtökohtaisesti yhteen maantieteelliseen paikkaan, jolla asuvat ihmiset käyttävät yhtä tiettyä kieltä. Kielikuva *kieli on luonnonvara* puolestaan määrittää alueen kielen käytännössä yleiskieleksi, jonka hallitsemista variaatio kuten murteet tai muut kielet turhaan sekoittavat. Murteiden sekundaarisuutta kielen olemassaololle ja toisaalta yleiskielen tärkeyttä korostaa edelleen kielikuva *kieli on fyysinen rakennus*, jonka puitteissa sekä systematisoidaan että säiliöidään ajatusta puhtaasta ja alueeseen sitoutuvasta yleiskielestä.

Yksikielisyysvinouma osana kielenhuoltoa ja kielipolitiikkaa

Laajassa mielessä yksikielisyysvinouman vaikutusala on koko kielentutkimuksen kenttä ja se on läsnä myös sellaisilla kielentutkimuksen aloilla, joissa aktiivisesti vaikutetaan yhteiskunnan kielimaisemaan ja -käytänteisiin (poikkeuksia toki löytyy, esim. García ym. 2021). Näistä tärkeitä ovat kielenhuolto ja kielipolitiikka (ks. Wardaugh & Fuller 2017), jotka etenkin englanninkielisessä tutkimuskirjallisuudessa nykyään niputetaan käsitteen *Language policy and planning* alle.

Kielenhuollossa keskiössä on ollut perinteisesti *yleiskielen* sanaston ja kieliopin kehittäminen ja standardisointi sekä näiden myötä yleiskielen käyttöyhteyksien laajentaminen eli statuksen nosto (Wardaugh & Fuller 2017). Bertheleä (2002, 2020) myötäillen voidaan kuitenkin huomauttaa, että käsiteanalyttisesti tämä tarkoittaa murteiden ja muiden kielivarieteettien toissijaistamista ja jopa huomiotta jättämistä. Toimintatapana tämä nojaa vahvasti kielikuvaan *kieli on luonnonvara*: on olemassa vain yksi kultivoinnin arvoinen kielimuoto, turhasta variaatiosta karsittu ja muutenkin ajallisesti suhteellisen stabiiliksi oletettu yleiskieli. Luonnonvarakielikuva yhdistyy etenkin sanastoa ja kielioppia koskevan kielenhuoltotyön kautta kielikuvaan *kieli on fyysinen rakennus*, jonka tärkeä tavoite on taksonomisesti ja perinteisessä

kielenhuollossa myös ohjeistaen kuvattava kieli. Jos kieli on lisäksi tunnustettu esimerkiksi lainsäädännössä, on yhteys myös kielikuvaan *kieli on alue* vahva: perustapauksessa kielenhuollon kohde on tällöin yksi valtion sisäinen yleiskieli.

Kielipolitiikan alalla yksikielisyysvinoumaa voidaan tarkastella muun muassa kielten uhanalaisuusdiskurssien näkökulmasta (Stemper & King 2017). Historiallisesti ajatus minkä tahansa kielen uhanalaisuudesta voidaan ymmärtää Bodin ja työryhmän (2019) kuvaamaksi *kognitiiviseksi hyödykkeeksi*, jonka avulla (todennäköisesti tieteenalojen prestiisi- ja markkina-arvoerojen vuoksi) bio- ja ympäristötieteiden käsitteistöä on otettu käyttöön kielentutkimuksessa ja erityisesti kielipolitiikassa (Muehlmann 2008). Pintatasolla idea kielen uhanalaisuudesta nojaa metaforaan kielestä eliönä ja tästä seuraavaan käyttäytymistä ohjaavaan arvopäätelmään, jossa kaikenlaisten eliöiden moninaisuus on (tietyllä tapaa evoluutioajattelun vastaisesti) intentionaalisen suojelemisen arvoinen asia. Kielen kohdalla suojeltavat arvot yhdistyvät edelleen sellaisiin yleisesti arvokkaina pidettyihin asioihin kuten identiteettien, kulttuurien ja historioiden moninaisuuteen.

Kielten uhanalaisuusdiskursseilla on kuitenkin myös syvempiä juonteita. Muun muassa Heller ja Duchêne (2008) huomauttavat, että kaikenlainen puhe kielten uhanalaisuudesta perustuu oletukselle siitä, että kieliä voidaan laskea (kielten laskemisen problematiikasta tarkemmin esim. Berthele 2020 ja Palfreyman & Schembri 2022). Berthelen (2002) käsittelemien kielikäsitteiden viitekehityksessä tämä lähtöoletus yhdistää kielten uhanalaisuuspuheen vahvasti kielikuvaan *kieli on fyysinen rakennus*, joka esineellistää kielen tarkkarajaiseksi ja uhanalaisuuspuheen kontekstissa myös konkreettista hoivaa kaipaavaksi objektiksi. Myös yhteys kielikuvaan *kieli on luonnonvara* on ilmeinen, ei pelkästään bio- ja ympäristötieteiltä lainatun käsitteistön valossa vaan myös siksi, että uhanalaisuusdiskurssi pakottaa etsimään diskurssin kohteena olevan kielen muotoa historiasta käsin. Tämä tarkoittaa usein jopa yksikielisyysvinouman tietoista vahvistamista, koska konkreettisenä tavoitteena on elvyttää aiemmin elinvoimaisempaa standardia sulkemalla pois muiden kielten, murteiden ja varieteettien vaikutus. Viime kädessä elvytystyön tavoitteena voi olla myös uhanalaisen kielen uudelleensitominen johonkin maantieteelliseen alueeseen tai ryhmään, joka puolestaan sitoo uhanalaisuusdiskurssit kielikuvaan *kieli on alue*.

Yksikielisyysvinouma suomalaisen viittomakielen kielityössä

Yksikielisyysvinouma vaikuttaa myös suomalaisen viittomakielen kielityössä. Tästä selkeä esimerkki on kuvaus, jolla Kotimaisten kielten keskuksen koordinoima Suomen viittomakielten lautakunta kertoo työstään. Kuvauksen mukaan lautakunta keskittyy ensisijaisesti juuri *yleiskieltä* koskeviin suosituksiin ja neuvoihin (Viittomakielten lautakunta, luettu 30.1.2024), mikä toimintatapana perustuu kielikuvaan *kieli on luonnonvara*. Yksikielisyysvinouman näkökulmasta ajatus suomalaisen viittomakielen yleiskielestä ansaitsee kuitenkin myös lisähuomion. Valtakielissä yleiskieltä normitetaan erityisesti kirjoituksen avulla, mutta viittomakielten kontekstissa tämä ei ole mahdollista: viittomakieliä ei kirjoiteta. Koska viittomakielten käyttäjäkohtainen ja alueellinen variaatio on lisäksi hyvin suurta (suomalaisen viittomakielen variaatiosta ks. Puupponen ym. tulossa), lautakunnassa käytännössä aktiivisesti ja tietoisesti synnytetään kielikuvassa *kieli on fyysinen rakennus* oletettua kokonaista ja laskettavissa olevaa kieliobjektia. Tämä tekee lautakunnan työstä periaatteiltaan hyvin toisenlaista kuin mitä monien valtakielten moderni kielenhuolto on. Käytännössä työ muistuttaa jopa 1800-luvun romantiikan ja idealismin hengessä tapahtunutta kansallisten kirjakielten suhteellisen mielivaltaista luomista.

Lautakunnan kokouksissa käsiteltyjen aiheiden perusteella lautakunta on viime vuosina laajentanut toimialaansa myös kohti kielipolitiikkaa ja sitä lähellä olevaa edunvalvontaa (Viittomakielten lautakunnassa käsiteltyjä asioita aiheittain, luettu 30.1.2024). Ajankohtainen aihe tällä saralla on ollut suomalaisen viittomakielen mahdollinen uhanalaisuus (Jantunen 2023a, Jokinen ym. 2024). Edunvalvonnan näkökulmasta uhanalaisuusstatus on ollut pidemmän aikaa tavoiteltu asia, mutta akateemisesta näkökulmasta suomalaisen viittomakielen uhanalaisuuteen liittyy useita kysymysmerkkejä.

Yksikielisyysvinouman kontekstissa keskeinen viittomakielten uhanalaisuuteen yleisesti liittyvä lisäkysymys on kielen käyttäjien määrä. Tarkkoja lukuja suomalaisen viittomakielen osalta ei ole koskaan laskettu, mutta yleinen arvio on liikkunut 3000–5000 käyttäjän välillä (ks. UNESCO Survey of World Languages 2018, luettu 30.1.2024). Tämän arvion lähtökohta on kuitenkin kuuro viittomakielen äidinkielekseen lukeva henkilö tai tällaiseen henkilöön tiiviissä sukulaisuus- tai muussa vastaavassa suhteessa oleva henkilö. Jos

näkökulmaa laajennetaan maksimaalisesti monikielisempään suuntaan ja otetaan suomalaisen viittomakielen käyttäjämäärän arvioon mukaan esimerkiksi lukuisat kuulevat ei-äidinkielliset käyttäjät, lukumäärä moninkertaistuu noin kahteenkymmeneen tuhanteen (UNESCO Survey of World Languages 2018, luettu 30.1.2024). Erolla on suuri merkitys uhanalaisuuskeskusteluun jo vähintään siksi, että lukumäärät saattavat vaikuttaa kategoriaan, jolla mahdollisesta uhanalaisuudesta viestitään.

Uhanalaisuuskeskustelussa viittomakielet on perinteisesti yhdistetty kuuroihin ensikielisiin viittojiin. Edelleen viittojen pienenä ydinjoukkona on pidetty henkilöitä, jotka ovat omaksuneet viittomakielen vanhemmiltaan. Tämä ajattelutapa voidaan nähdä kielikuvan *kieli on alue* yhtenä manifestaationa: vaikka millään viittomakielellä ei ole samanlaista yhteyttä maantieteelliseen alueeseen kuin valtakielillä, yhdistyy viittomakielten käyttö ajattelussa vahvasti spesifiin ryhmään ja sen omaisuudeksi. Yhteiskunnallisella tasolla tästä ajattelutavasta esiintyy myös käänteinen muoto, joka painottaa viittomakieltä erityisesti kuuron henkilön ainoana kielenä. Kuten jo lukuisat tutkimukset osoittavat (viimeaikainen esimerkki on Puupponen ym. tulossa), näin ei ole.

Suomalaisenkin viittomakielen uhanalaisuuskyseksessä tarvitaan akateemista tutkimusta, joka ottaa lähtökohdaksi kielenkäyttäjien monikielisuuden. Malleja tällaiseen on olemassa (mm. Laakso ym. 2016).

Onko yksikielisyysvinouman oikaiseminen mahdollista?

Yhteiskunnallisen kielityön keskeinen lähtökohta, yksilöiden kielellisten oikeuksien turvaaminen, ei edellytä yksikielisysoletusta saati yksikielisyysvinouman muuta vahvistamista. Sen sijaan se edellyttää lisää tutkimusta ja käytänteitä, jossa monikielisyys nostetaan keskiöön koko yhteiskunnassa. Tämä ei välttämättä ole helppoa, sillä monikielisyteen liittyy useita teoreettisia ja menetelmällisiä haasteita. Berthele (2020) maalaa monikielisyteen liittyvästä tieteellisestä keskustelusta jopa hyvin pessimistisen kuvan:

Our language-related fields of research are thus deeply divided since the assumptions and conclusions of the different approaches [regarding multilingualism] are so incompatible that scholarly discussion is difficult or impossible. The customary call for more research [on multilingualism] and more [multilingual] data that might allow arbitration between the positions will not work as long as there is no agreement on the conceptual, theoretical, and methodological presuppositions of such research. (Berthele 2020: 82.)

Toisaalta Berthele (2020) tarjoaa haasteisiin myös ratkaisun. Tämä on käsitteen *kieli* täsmällisempi määrittely paitsi yksittäisten tutkijoiden myös yhteiskunnallisten toimijoiden taholla. Kun pääsemme puhumaan kielestä ja monikielisydestä tarkemmin määritellyillä ja toisiinsa kytketyillä peruskäsitteillä, avautuu tästä todennäköisesti mahdollisuuksia myös yksikielisyysvinouman oikaisuun käytännön yhteiskunnallisessa kielityössä. Barrattin (2018) mukaan tässä on rooli välttämättä myös kielipedagogiikalla. Tulevaisuuden kielivaikuttajien sukupolvi kasvaa tämän päivän monikielisyssä maailmassa.

Lopuksi

Tämän tekstin pääväite on, että yksikielisyysvinouma ohjaa ajatteluamme ja toimintaamme kaikenlaisissa kieltä koskevissa teoreettisissa että käytännöllisissä yhteyksissä – myös suomalaisen viittomakielen kontekstissa. Monikielisyssä maailmassa tämä luo vastakkainasetteluja, joiden purkamiseksi ei ole nopeita eikä yksinkertaisia ratkaisuja: yksilön luokittelu yksikieliseksi on olemassa olevien rakenteiden vuoksi liian helppoa. Muutoksen mahdollisuus liittyy tuleviin sukupolviin ja siihen, miten he kielestä kasvavat ajattelemaan. Juuri tämän takia yksikielisyysvinoumasta pitää olla tietoinen ja pyrkiä sen oikaisemiseen.

Tommi Jantunen on suomalaisen viittomakielen professori Jyväskylän yliopistossa.

Kirjallisuus

Barratt, L. (2018). Monolingual bias. *The TESOL Encyclopedia of English Language Teaching*, 1-7. Wiley-Blackwell.

<https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0024>

(<https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0024>)

Berthele, R. (2002). Attitudes and mental model of language: On the cognitive foundation of sociolinguistic practice. *Målbryting*, 6, 25-66.

<https://doi.org/10.7557/17.4752> (<https://doi.org/10.7557/17.4752>)

Berthele, R. (2020). The extraordinary ordinary: Re-engineering multilingualism as a natural category. *Language Learning*, 71, 80-120.

<https://doi.org/10.1111/lang.12407>

(<https://doi.org/10.1111/lang.12407>)

Bod, R., van Dongen, J., ten Hagen, S. L., Karstens, B., & Mojet, E. (2019).

The flow of cognitive goods: A historiographical framework for the study of epistemic transfer. *Isis*, 110, 483-496.

<https://doi.org/10.1086/704673> (<https://doi.org/10.1086/704673>)

García, O., Flores, N., Seltzer, K., Wei, L., Otheguy, R. & Rosa, J. (2021).

Rejecting abyssal thinking in the language and education of racialized bilinguals: A manifesto. *Critical Inquiry in Language Studies*, 18, 203-228.

<https://doi.org/10.1080/15427587.2021.1935957>

(<https://doi.org/10.1080/15427587.2021.1935957>)

Heller, M., & Duchêne, A. (2008). Discourses of endangerment:

Sociolinguistics, globalization and social order. In A. Duchêne & M.

Heller (Eds.), *Discourses of Endangerment: Ideology and Interest in the Defence of Languages* (pp. 1-13). Bloomsbury Publishing.

Jantunen, T. (2023a). Onko suomalainen viittomakieli uhanalainen?

Kieli, Koulutus ja Yhteiskunta, 14(7).

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2023/onko-suomalainen-viittomakieli-uhanalainen>

(<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2023/onko-suomalainen-viittomakieli-uhanalainen>)

Jantunen, T. (2023b). Kieli on muutakin kuin puhetta: ei-äänellinen

merkityksenvälitys ja viittomakielet osana kieli-ilmiötä. In L. Kanto, M.

Toivola, A. Martikainen, I. Savolainen, & E. Vastamäki (Eds.), *Kieli elämän eri vaiheissa: Näkökulmia kielen moninaisuuteen* (pp. 9–21). Puheen ja

kielen tutkimuksen yhdistys ry.

Jokinen, M., Alanne, K., Selin-Grönlund, P. & Savolainen, L. (2024). Miksi emme saisi keskustella uhanalaisuudesta? *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 15(1). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2024/miksi-emme-saisi-keskustella-uhanalaisuudesta> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2024/miksi-emme-saisi-keskustella-uhanalaisuudesta>)

Laakso, J., Sarhimaa, A., Spiliopoulou Åkermark, S., & Toivanen, R. (2016). *Towards openly multilingual policies and practices: Assessing minority language maintenance across Europe*. Multilingual Matters.

Muehlmann, S. (2008). Defending diversity: Staking out a common global interest? In A. Duchêne & M. Heller (Eds.), *Discourses of Endangerment: Ideology and Interest in the Defence of Languages* (pp. 14-34). Bloomsbury Publishing.

Palfreyman, N., & Schembri, A. (2022). Lumping and splitting: Sign language delineation and ideologies of linguistic differentiation. *Journal of Sociolinguistics*, 26, 105-112. <https://doi.org/10.1111/josl.12524> (<https://doi.org/10.1111/josl.12524>)

Puupponen, A., Hodge, G., Anible, B., Salonen, J., Wainio, T., Keränen, J., Hernández, D., & Jantunen, T. (tulossa). Opening up Corpus FinSL: Enriching corpus analysis with linguistic ethnography in a study of constructed action. *Linguistics*.

Stemper, K.D., & King, K.A. (2017). Language planning and policy. In M. Aronoff & J. Rees-Miller (Eds.), *The Handbook of Linguistics* (pp. 655-673). John Wiley & Sons, Inc.

Wardaugh, R., & Fuller, J.M. (2021). *An Introduction to Sociolinguistics* (8th ed.). Wiley Blackwell.

Verkkolähteet

UNESCO Survey of World Languages. (2018). Haettu osoitteesta https://kuurojenliitto.fi/wp-content/uploads/2019/05/Unesco_Survey_of_World_Languages_FinSL_211218..pdf (https://kuurojenliitto.fi/wp-content/uploads/2019/05/Unesco_Survey_of_World_Languages_FinSL_211218..pdf)

Viittomakielten lautakunta. (n.d.) Haettu osoitteesta https://www.kotus.fi/kielitieto/kielipolitiikka/kotimaisten_kielten_keskuksen_kielilautakunnat/viittomakielten_lautakunta

https://www.kotus.fi/kielitieto/kielipolitiikka/kotimaisten_kielten_keskuksen_kielilautakunnat/viittomakielten_lautakunta)

Viittomakielten lautakunnassa käsiteltyjä asioita aiheittain. (n.d.).

Haettu osoitteesta

[https://www.kotus.fi/kielitieto/kielipolitiikka/kotimaisten_kielten_keskuksen_kielilautakunnat/viittomakielten_lautakunta/kasiteltyja_asioita_ah
eittain](https://www.kotus.fi/kielitieto/kielipolitiikka/kotimaisten_kielten_keskuksen_kielilautakunnat/viittomakielten_lautakunta/kasiteltyja_asioita_ah
eittain)

[https://www.kotus.fi/kielitieto/kielipolitiikka/kotimaisten_kielten_keskuksen_kielilautakunnat/viittomakielten_lautakunta/kasiteltyja_asioita_ah
eittain](https://www.kotus.fi/kielitieto/kielipolitiikka/kotimaisten_kielten_keskuksen_kielilautakunnat/viittomakielten_lautakunta/kasiteltyja_asioita_ah
eittain))

Artikkeliin viittaaminen

Jantunen. T. (2024). Yksikielisyysvinouma, kielikäsitukset ja yhteiskunnallinen kielityö. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 15(2). Saatavilla:

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2024/yksikielisyysvinouma-kielikasitukset-ja-yhteiskunnallinen-kielityo> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2024/yksikielisyysvinouma-kielikasitukset-ja-yhteiskunnallinen-kielityo>)